

- בגרות ב: עברית : הבנה, הבעה ולשון
- מספר יחידות הבגרות : 1
- שם הפרק בבחינה : שאלון ב (011108 / 211)
- כותב פתרון הבחינה : ארנון דותן
- מועד הבחינה : 22/6/17
- שעת הבחינה : 13:00 – 16:30

1. א. יעדי תנועת הנוער בעבר: יצירת תקומה לאומית, העלאת עולים, חיי חלוציות והתיישבות קיבוצית, השתלבות החברים במערך ההגנה
יעדי תנועת הנוער מסוף המאה ה-20: עשייה למען החברה, הדרכה, יציאה לשנת שירות, התגייסות לשירות משמעותי בצה"ל.

ב. שתי סיבות שהביאו לשינוי ביעדים:

-יעד ההגשמה המרכזי, הקמת גרעיני התיישבות בקיבוצים, כבר לא היה רלוונטי.
 -החברה הישראלית, כמרבית החברות בעולם, מתגמלת על הצטיינות ועל הישגים אישיים.

ג. ערך שנשמר – תרומה לחברה

כיום בני נוער רבים תורמים לחברה בזמן השירות הלאומי צלפני הגיוס לצה"ל.

2. א. המבנה הלוגי – תופעה והבטיה

ב. מטרת טקסט 1- תיאור התהליך שעבר על תנועות הנוער.
 הכותב מתאר את השינויים שחלו ואת הסיבות לשינויים אלה.

מטרת טקסט 2- הצגת חשיבות תנועות הנוער בימינו

הכותב מתמקד בחשיבות שיש לפעילות של תנועות הנוער בימינו.

3. א. הציפייה הרווחת היא כי הצעיר הישראלי יוכיח את כוחו ואת הישגיו באופן אינדיווידואלי, אם בלימודים, אם בצבא ואם בתחום המקצועי. (שורות 39-41)

ב. טענתה של ד"ר קליבנסקי:

למרות שתנועות הנוער פועלות כדי לתת מענה לצרכים שהמדינה אינה מספקת, הן אינן יכולות לטפל בכל החוליים של החברה.

4. שאלת דעה – כל תשובה תתקבל בלבד שהיא מנומקת.

7.א. I – משפט פשוט

II - משפט מורכב; אף כי הפיכתה... ..הסתדרות המורים = פסוקית תיאור

III – משפט מחובר (איחוי) ובכל זאת = מילית קישור

ב. (1) הקשר הלוגי המשותף – ויתור

(2) לתנועות הנוער הייתה זיקה למסגרות המפלגתיות של המבוגרים, ולמרות זאת הן שמרו על מעמדן העצמאי. (משפט מחובר)

או

למרות שלתנועות הנוער הייתה זיקה למסגרות המפלגתיות של המבוגרים, הן שמרו על מעמדן העצמאי. (משפט מורכב)

ג. הן = נושא

הפיכתה = נושא

הזאת = לוואי

תמיד = תיאור

8. א. (1) שלושה שיבושים:

השבת היה השבת האחרונה שלי כמדריך...

שאני מסתכל אחורה על התקופה הזאת...

השפעתני והטבעתי בהם חותם...

בכדי לממש את הפרוטנציאל...

תיקונים

השבת הייתה השבת האחרונה (שבת = נקבה)

כשאני מסתכל אחורה... (פסוקית תיאור פותחת במילית שעבוד מתאימה)

השפעתני עליהם והטבעתי בהם חותם (לכל מילה מילת יחס מתאימה)

כדי לממש (כדי = מילית יחס של תכלית; לא בכדי = סתם)

8. ב. (1) I – משפט מורכב; כי משנות התשעים עד היום ביטוייה של ההגשמה הם מגוונים =

פסוקית נושא

II – משפט פשוט

(2) ביטוי מכליל = ביטוייה של ההגשמה

(3) ביטוייה של ההגשמה הם יציאה לשנת שירות, הדרכה והתגייסות לשירות משמעותי בצה"ל.

9. א. I – משפט פשוט

II – משפט פשוט

III – משפט פשוט

IV – משפט פשוט

V – משפט מחובר (איחוי)

ב. III – לעמו, למדינתו ולשפתו = מושא כולל

או

IV – על החי ועל הצומח = מושא כולל

ג. (1) משפט I הוא בעל חלק ייחוד

(2) חלק ייחוד = הצופה

(3) לוואי

(4) דברו של הצופה אמת

(5) היתרון – העברת מרכז המשפט מהנושא לחלק הייחוד (לוואי במקרה זה).

10. א. I. אם ישאלו את החניכים מה הם הערכים החשובים ביותר בתנועה שהם חברים בה =

פסוקית תיאור מורכבת

מה הם הערכים החשובים ביותר בתנועה שהם חברים בה = פסוקית מושא מורכבת

שהם חברים בה = פסוקית לוואי

II. אם אנחנו מצליחים לגדל אנשים שמגלים מעורבות חברתית = פסוקית לוואי מורכבת.

שמגלים מעורבות חברתית = פסוקית לוואי

ב. (1). לו היו שואלים את החניכים מה הם הערכים החשובים ביותר בתנועה שהם חברים בה, הם

היו עונים תשובה.

(2) משפט מקורי – תנאי קיים (אפשרי לקיום); משפט חדש = תנאי בטל (בלתי אפשרי)

ג. לדברי נטע סיזל, המדד להצלחה הוא השאלה אם הם מצליחים לגדל אנשים שמגלים מעורבות חברתית. (הסגר)

11. א. במשפט הראשון הקשר בין החלקים הכוללים הוא של ברירה; במשפט השני הקשר הוא הוספה.

ב. מדובר במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים. (משפט רביעי)

ג. (1) חלק כולל = במעשים ולא בערכים

(2) קשר הוספה

(3) אין חינוך לערכים מתבטא במילים בלבד, אלא במעשים.

או

לא במילים בלבד מתבטא חינוך לערכים, אלא במעשים.

(4) לערכים = לוואי

12. א.

שם פעולה	שם פועל	בניין	פועל
זריחה	לזרוח	קל	זורח
טירטור	לטרטר	פיעל	מטרטרת
התעוררות	להתעורר	התפעל	מתעוררת
התנופפות	להתנופף	התפעל	מתנופף
המייה	להמות	קל	הומה
נפיחה	לנפוח	קל	נפוח

ב. ורד, קרת, ברו = קָטַל

ג. שם עצם בגזרת נעו"י = אור

ד. מילים לא מהשורש קרה/י: קרין (קר"א), קרוי (קר"א), קורן (קר"נ)

13. א. (1) השתנה = שני"ה/י, התפעל

הקימו = קו"מ הפעיל

לתור = תו"ר, קל

לומר = אמ"ר, קל

מתוה = תו"ה/י, הפעיל

(2) התוויית

(3) תרים, אומרים

(4) הקם!

ב. (1) II חרתה = שלמים (חר"ת)

(2) גזרה משותפת = נלי"ה (שני"ה/י, עני"י/י, כפ"ה/י)

(3) הפעלים שונים בשורש:

פועל	שורש	בניין	זמן	גוף
IV. כפתה	כפ"ה/י	קל	עבר	נסתרת
V. כפתה	כפ"ת	קל	עבר	נסתרת

14. א. 1. פעלים בהם ה"א ראשונה שורשית: הפכו, הרהר, הוגה,

פעלים בהם ה"א ראשונה מוספית: הונה, הקנה, המירי, התנו

2. שמות פועל:

התנו = להתנות

הונה = להונות

3. שמות פעולה:

הקנה = הקנייה

המירי = המרה

ב. (1) השורש המשותף = רו"מ

(2) I – פועל

II – פיעל

15. א. זכר: עקרונות, מקומות, נסיונות, מוסדות, מלונות

נקבה: הערות, רשתות, מובאות, הוכחות, דעות, ראיות

ב. גזרת שלמים: רשתות, עקרונות

גזרת נחי ע"וי: הערות, מקומות, מובאות, מלונות

גזרת נפי"ו: הוכחות, מוסדות, דעות

גזרת נלי"ה: נסיונות, ראיות

ג. הקטלה: הוכחות, הערות
מקטל = מקומות, מלונות, מוסדות

16. א. שורש ומשקל: חישן, גלשן, קמצן, בכין
בסיס וצורן סופי: רפתן, תותחן, מהפכן, קון
הלחם בסיסים: מדחן

(1) דרך התצורה = בסיס וצורן סופי

(2) שני שלבים:

א. פעילן = השורש פעל במשקל קטילן

ב. פעילנות = הבסיס פעילן + הצורן הסופי X ות

ג. הסיומת X ות מציינת תכונה או שם עצם מופשט.

הסיומת X ות מציינת בעל תכונה